

Christine Mundhenk (red. i samarbejde med Marion Bechtold, Heidi Hein, Simone Kurz og Judith Steiniger)

Melanchthons Briefwechsel, Band T 9, Texte 2336-2604 (1540). Stuttgart-Bad Canstatt: frommann-holzboog 2008. 637 s. € 279.

Udgiverne af dette værk, vel en af de største udgivelser af brevsamlingen i vor tid, har været hjemsøgt af en lang række personudskiftninger i arbejdsområdet. Derfor er dette binds tekster blevet udarbejdet af fem forskellige forskere. De fleste dokumenter er dog bearbejdet af dr. Christine Mundhenk, som Heidelberg Akademie der Wissenschaften i 2008 valgte til leder af det kendte Melanchthon Forschungsstelle, som står bag udarbejdelsen af værket.

Den enorme mængde af breve, dokumenter, betænkninger, som Melanchthon var involveret i, har bevirket, at dette bind udelukkende bringer tekster fra året 1540. Teksterne vedrører forberedelserne til religionsamtalerne i dette år, hvor Melanchthon var engageret i at producere et grundlag, som de evangeliske kunne være fælles om til møderne med de romersk-katolske teologer. En af de store betænkninger fra wittenbergteologerne til deres kurfyrste Johann Friedrich (nr. 2352) indeholder deres principielle holdninger til emner som paveembedet, privatmesser, adiafora, klostervæsen og andet. Den fylder næsten 17 store tryksider, og betegnende nok ligger en samtidig afskrift af det hele blandt de breve i Rigsarkivet, København, som den danske konge Christian III modtog fra disse teologer. Men i 1540 fandt også landgreve Philipp af Hessens skæbnesvangre bigami sted, hvor Luther og Melanchthon, som det er velkendt, var dybt involveret. Her får vi teksterne præsenteret i deres helhed, lettilgængelig, forsynet med opklarende indledning og noter om håndskrifterne. Sagen havde alvorlige følger for forholdet mellem de evangeliske og de katolske magter i Tyskland, for reformatorernes anseelse og for de involverede parter personligt. Melanchthon blev så påvirket, da sagen blev offentligt kendt, at han måtte melde fra til religionsamtalen i Hagenau på grund af sygdom. Andre vigtige sager er Melanchthons og kollegernes betænkninger om de evangeliske verdslige øvrigheders anvendelse af det inddragne kirkegods. I denne forbindelse hører hans meget lange brev til den danske kansler Johan Friis (nr. 2461) hjemme. Han formaner her den i Danmark mægtigste politiker til at opbygge landets skolevæsen. Et nævnt brev fra Melanchthon til den danske konge Christian III savnes desværre nu. At også dette bind ligger på samme høje niveau som de tidligere turde være overflødig at bemærke.

Martin Schwarz Lausten